

СУЧАСНІ ОСОБЛИВОСТІ АНАЛІЗУ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВ

доц. Антонюк Н.А., студент гр. Ф-01 Павленко І.В.

В умовах ринкової економіки однією з найактуальніших проблем у сфері господарювання суб'єктів підприємницької діяльності є пошук можливостей, які можуть забезпечити стійкість фінансового стану підприємств. В даний момент рівень фінансового стану більшості українських підприємств перебувають в критичних межах, що не надає їм інвестиційної привабливості та можливості ведення господарської діяльності за рахунок самофінансування. Доказом цього є створення невеликого за обсягом чистого прибутку в результаті своєї діяльності, наявність значної кількості збанкрутілих підприємств та високого ризику банкрутства, слабких інвестиційних позицій, існування тенденцій до збільшення величини збитків та зниження рівня платоспроможності суб'єктів господарювання (табл. 1).

Таблиця 1 – Рентабельність операційної діяльності підприємств по роках (у відсотках) [1,2]

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
По Україні						
За економічними видами діяльності	3,9	3,3	4,0	5,9	5,0	3,8
За промисловими видами діяльності	4,9	1,8	3,6	4,7	3,4	3,2
В Сумській області						
За економічними видами діяльності	1,6	6,8	4,9	7,3	11,1	-
За промисловими видами діяльності	2,3	6,8	5,1	6,0	8,9	-

Постійна нестабільність в країні суттєво відображається на фінансових показниках діяльності підприємств. Неможливість точного прогнозування збільшує ризики підприємств, що призводить до скорочення отриманого прибутку.

Одним з інструментів подолання визначених проблем виступає фінансовий аналіз, що покликаний контролювати зміни фінансових результатів та показників підприємства та головних конкурентів, оцінити ризики капіталовкладення та вирішити ряд інших суттєвих проблем.

Категорія «фінансовий стан» являється початковою точкою, що визначає сутність аналізу фінансового стану та його функціональну роль у процесі здійснення фінансово-господарської діяльності. Існує безліч визначень поняття «фінансовий стан підприємства». Під фінансовим станом підприємства розуміють спроможність підприємства фінансувати свою діяльність. Він характеризується забезпеченістю фінансовими ресурсами, необхідними для нормального функціонування підприємства, доцільністю їх розміщення та ефективного використання, фінансовими взаємовідносинами з іншими юридичними і фізичними особами, платоспроможністю та фінансовою стійкістю.

Серед основних завдань, що конкретизують оцінку фінансового стану є: забезпечення необхідного рівня рентабельності виробництва, визначення рівня економічної безпеки, виконання зобов'язань перед кредиторами, бюджетом та іншими установами, зниження собівартості продукції.

В економічній теорії та практиці існують різні класифікації методів економічного аналізу загалом і фінансового аналізу зокрема. Їхня кількість та широта застосування залежать від конкретних цілей аналізу та визначаються його завданнями в кожному конкретному випадку. Одні фахівці вважають, що слід використовувати єдиний синтетичний (інтегральний) показник. Інші – вказують на недоліки інтегральних показників, їхню неефективність за практичного використання, і пропонують використовувати систему показників.

Класифікація розрізняє неформалізовані і формалізовані методи аналізу. Неформалізовані (евристичні) методи аналізу ґрунтуються на описуванні аналітичних процедур на логічному рівні. До формалізованих методів фінансового аналізу належать ті, в основу яких покладені жорстко формалізовані аналітичні залежності: 1) методи оптимізації показників (потребують використання комп'ютерної технології та програм: методи дослідження операцій; теорія ігор; теорія графів; теорія масового обслуговування), 2) традиційні методи (з їх допомогою здійснюється первісне аналітичне оброблення інформації: групування; порівняння; відносні, середні, модальні та медіанні показники; графічні), 3) метод детермінованого факторного аналізу (використовуються коли існує функціональна залежність між показниками: елімінування; інтегральні; логарифмічні; пропорційного поділу; балансові; індекси; ряди динаміки; простих і складних відсотків; дисконтування), 4) методи ймовірнісного факторного аналізу Використовуються для вивчення зв'язку, коли існує ймовірнісна залежність між показниками: дисперсний аналіз; кореляційний аналіз; регресійний аналіз; коваріаційний аналіз; компонентний аналіз; сучасний багатофакторний аналіз)

У зв'язку з нестабільністю національної валюти, в умовах постійної зміни інформації багато фінансово-економічних показників, розрахованих на певний час, повністю втрачають свою цінність для аналізу, тобто в результаті проведення аналізу не можна стверджувати про його достовірність та актуальність.

Антонюк, Н.А. Сучасні особливості аналізу фінансового стану підприємств [Текст] / Н.А. Антонюк, І.В. Павленко // Економічні проблеми сталого розвитку : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О.Ф., м. Суми, 6-8 травня 2014 р.: у 2-х т. / За заг. ред.: О.В. Прокопенко, О.В. Люльова. - Суми : СумДУ, 2014. - Т.2. - С. 361-362.